

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legutányosabb számítással, díj-szabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., féltre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítók,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs: JANOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: BODNÁR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

A nőkérdés.

A társadalmat, mint mindannyian igen jól tudjuk, az államnak összes családjai alkotják. Az egész emberiség társadalma tehát, a legelső fokon levő embertársaink társadalmi szervezetében éppen úgy, mint a műveltség legnagyobb pólcán álló nepeknél, a családban gyökeredzik és ebből is indul ki. Hisz az ifjunak nem lehet magasabb vágya, mint a boldog otthonnak megalapítása s ez nem más, mint a családi tűzhely. Tapasztalhatjuk, ha kilépünk a közéletbe, hogy bizony az emberi élet folytonos küzdelem és szakadatlanul tartó harc. E küzdelem közepette a férfi az élet-társul választott nő oldalán nemcsak a fardalmakat feleli, de biztatást s új erőt is nyer, felvenni a küzdelmet az élettel. Egy szóval, az ily családi szentélyből, hol a nő szerelme, a gyermekek ragaszkodása található fel, aradhat csak ki mintegy az a melengető napsugár, mely az életviharaiban kifáradt családöt életeti, besugarazza, az otthon neki biztos menedéke, mely kimondhatatlan boldogsággal kárpótolja őt. De ugyancsak a nő társadalmi helyzetét a család határozza meg. A családalapítás tehát házasságkötés által jön létre.

A házasságkötésnél két intenció lehetséges: anyagi és erkölcsi. E szerint lesz a házasság megelégedett, boldog, vagy elégedetlen, boldogtalan, aszerint amint vagy az első, vagy az utóbbi elhatározás vitte a házasságkötésnél a főszerepet. Napjainkban ugyszólván napirenden van a panasz, hogy a házasságok nagy része szerencsétlen, a családok boldogsága pedig ritka, hogy úgy mondjam, mint a fehér holló. Ugy tűnhetik fel előttünk, mintha a nyugati műveltséggel elterjedt az anyagelevi világnézet s vele kihalt az erkölcsistiszta s

vallásosság. A gazdagság és kincsszomj vesz erőt az emberiség nagy részén, hogy alig ismer más Istent, mint a pénzt.

Korunkban gomba módra növekszik azon férfiak száma, akik a házaselettől mintegy viszáriadnak s életboldogságukat családalapítás nélkül vélik feltalálhatni. Ennek oka, szerény nézetem szerint, a modern társadalmi életben keresendő, amely szerfelett nagy igényeket követel, de nem ad módot az igények kielégítésére. Az egyéni függetlenség, melyet fel kellene áldozni családalapítás esetén egyrészt és a nehézmegélhetési viszonyok másrészt, mind olyan tényező, amely kedvez a nőtelen életnek. Minél inkább szaporodik tehát így a nőtelen férfi, annál nagyobb lesz azon nőknek száma, akik férjhez nem mehetvén, női hivatásuknak és erkölcsi feladatuknak, hogy mint derék anyák a társadalom alaptenyezőivé váljanak, nem feltehetnek meg.

Előáll tehát a napjainkban oly nagy port felvert nőkérdés. A történelem tanúsága szerint a nő az ó-korban a rabszolgaságra volt kárhoztatva. Ezen lealacsonyító helyzetből a nőt Jézus szabadította meg, az azon korbeli társadalom ellen intézett nyílt támadás nélkül, mikor a nőt férje mellé egyenlő rangú élet-társrá tette. Így tehát a nő életének megvetette erkölcsi, etikai alapját. Jézus idejében, oly értelemben, mint korunkban, nőkérdés nem létezett, azért ő ahhoz nem szókötött. Ha azonban ma a társadalmi viszonyok, a nőnem hivatását tekintve, megváltoztak, úgy a társadalmat e visszas fejlődésből oly irányba kellene terelni, hogy abban a nő a maga eredeti hivatásának s rendeltetésének megfelelhessen. Erre pedig nemcsak a törvényhozás, de főképp a nevelés van hivatva. Nem szabad azért olyan törvényeket alkotni, melyek a társadalomnak természetellenes fejlődését mozdítják elő, hanem

olyanokat, amelyek a természetes fejlődést biztosítják. Itt lehet különösen a nevelésnek számtalan eszközeivel erre hatni. A mai visszás társadalomnak helyes erkölcsi irányítása csak úgy létesülhet, ha a tulajdoni igényeket leszállítjuk, az egyszerűséget, takarékoságot és szerénységet kedveltetjük meg a nagyban divó könnyelműséggel szemben. Mindezen itt felhozott, de még számos egyéb nevelési eszközök, mint a munka megkedveltetése stb., könnyebbé tennek a házasságra leendő elhatározást.

De, mikor azt tapasztaljuk, hogy a legszegényebb is, minden rendű és rangu osztályoknál, úgy akar élni s élvezni, mint a gazdag, addig mindig lesz elég ok tartózkodni a házasságra lépéstől. El kell továbbá vetnünk azt a maradi megokolatlan felfogást, mintha a nő egy alsóbbrendű lény volna, ki szellemi s erkölcsi tulajdonságait tekintve, a férfi alatt áll. Számtalan eset igazolja, hogy a nő azt a hivatást, melyet be kell töltenie, sokkal jobban betölti, mint sok férfi. Hol nagy türelemre, szolidásra, finomságra, gyengéd bánásmódra, tapintatra van szükség, biz az a nő fölülte áll a férfunak. De meg fátuhelyen a mezei munkát nem úgy végzi-e a nő, mint akár a férfi?

A mai nagymérvű munkafelosztás terén, van elég oly állás, mely a nő erejének és képzettségének megfelelő, anélkül, mintha a férfiakat megfosztaná kenyérkereső állásuktól. Igen különös és furcsa az az érvelés, hogy a nők ez által megnehezítik a férfiak megélhetését; mert aki munkát keres és dolgozni akar, az mindig talál magának megfelelő munkakört. Nagyobb baj volna az, ha a nők a munkátlanyságra lennének kárhoztatva, mert így a prostitúciót mozdítanák csak elő. Az elmondottak után tehát, ami a nőkérdést illeti, arra a konklúzióra jutunk, hogy mindazon erkölcsi alapon álló törekvés, mely a nőnek szellemi és erkölcsi tu-

Egy elveszett nap . . .

Egy elveszett nap mindenik napom,
Mikor nem látlak, édes angyalom;
Aznap a szívem, arcom is borult,
Esteli imám szomorubb!

Az alkony, az én kedves alkonyom,
Ilyenkor az már tudja, mi bajom;
S pótolni pillantásod legalább
Kirákja minden csillagát!

De én, — mint egy bukott király tehet, —
Számológatom csak veszteségemet,
Szód kincseit, — s a fényes koronát:
Ajkad egy-egy mosolyát!

S mi nálatok dallá vált volna tán,
Bám egy kesergő, szóttan árva lány,
S engem' ha már az álom elfogott:
— Ó még sokáig fent zokog!

SZABOLCSKA MIHÁLY.

Hármas audienca.

(Oravszky László barátomnak, tartozásom kiegyenlítésére.)

Kedves Barátom! A képviselőház levélpapírján, annak borítékában kaptam tőled egy levelet, melynek már címernyomása »Magy. kir. Országgyűlés» is kíváncsivá tett: hogy jutsz Te oda és mit irhatsz nekem?

A tartalom nem elégtett ki, mert csak annyit árult el, hogy »eme diszes csarnokban igen otthonosnak érzem magamat és várom a kegyelmes urakat, mikor tanácskozhatom velük háromféle ügyben.»

Ime, tehát nem is egyes önküldöttség, hanem hármass konferencia, azaz referáda.

Titkolódzásodra felebredt bennem a detektív vér és kedves barátommal dr. Vatzonnal együtt, no meg Sherlock Holmes vicekartárs segítségével kinyomoztuk összes szereplésedet, amelyet az igazsághoz híven, ime előadok: azaz a nyilvánosság előtt leleplezlek.

»Szervusz Alfonz! Hát mit keresel itt?» — szólit meg a csarnokban egy elegáns angol szakállas ur, magnásos kiejtéssel.

»Szervusz, de nem tudom ki vagy?»

»De hamar feleljtesz: Sárkányvári Ubul, örökös követjelölt, többféle bizottsági tag, kívül legutóbb a nádberki társulat gyűlésén találkoztal, a diszes nádördvári fürdőben.»

»Igaz: majd elfelejték. Én is épp ez ügyben jövök a kegyelmes urhoz.»

»Jó«, bejelentlek.

Alfonz barátunk belép és imigyen szónokol: »Kegyelmes Uram! Én, Nádásfalu teljhatalmu biztosa, panasszal fordulok a sárberki ármentesítő társulat ellen, mivel egy csucspontért, ahol két csatorna torkollik, százezer korona adóval róttak meg, holott mióta a nagy zsilip kiépült, még vizünk sincs, a libák is mezitláb járnak, sőt a nyakigláb zsidóné is mely gödröt ásott magának fürdés céljából és azt is naponta beiszapolja a víz, miért fizessünk mi vizadót, ha nincs víz?»

»Ebben igaza van, de tekintse, hogy dicső Lipótvárosunk hölgyei nem üdithetnek faradt tagjaikat hullámzó tavunk vizében, ha azt önkönek leeresztenék s ön, mint nagy tisztelője a hölgyeknek, beláthatja, hogy e téren helyes eljárás a mostani.»

Meghajlok az argumentum előtt és fizetünk, de a bizottsági üléseket nyáron kéthetenként, teljes ingyen ellátással kérem elrendelni.

Alfonz barátunkat ezután Sárkányvári Ubul,

a másik kegyelmes urnál jelenti be, ahol Alfonz imígy szól:

Kegyelmes Uram! A saját külön vasutállomás iránt eddig tett előmunkálatok tárgyában javasolt alázatos előterjesztésem szemmel tartása mellett kérvényezem alázattal a költségek elengedését.

»Hogyan?»

»Már évekelezelőtt értesültem ama axiómáról, hogy vasut volt, van és lesz s ennek következtében kértük és meg is kaptuk a feltételes megállóhelyet. Most a nagyobb forgalom, mely Budapestnek szolgál előnyére a friss aru alakjában beszolgáltatót nőnemű szolgaszemélyzet képeben, kívánatosá teszi, hogy e gyenge csemeték idő előtt meg ne fázzanak a sok varakozásban, főleg éjjel, amikor a sötétség leple alatt célszerűbb az elutazás és megérkezés, holmi leleplezések elkerülése végett. Nem megvetendő nemzetgazdasági haszon a népszaporodás szempontjából sem ezen közlekedés, mert évről-évre nagyobb a gyarapodás a számarányokban. Hölgyalományunk pedig igen keresett cikk bármily alkalmazásoknál. Ezért kérem a költségek elengedését.»

Végül a harmadik miniszternél a következő szónoklat esett:

»Kegyelmes Ur! Alázattal alulírott, midőn évek hosszú során a közügyek terén való alhatatos munkálkodáim alatt szerzett tapasztalataimat egybefoglaló memorandumomat kegyelmes méltatására átnyujtanám, bátor vagyok azt a következőkben vázolni: és pedig: a parcellázás, reparcellázás, contraparcillázás és rekontraparcillázás nagyhorderejű eszméiről szólnok.

Eddig csak röviden parcelláztak, hol az állam, hol egy ügyes vállalkozó, hol egy bank, hol pedig konzorcium.

Ezentul csak az állam parcellázzon és pedig:

lajdonságaival számolva igyekeznek társadalmunknak a nőkre vonatkozó ferdeségeit kiküszöbölni, a nők helyzetét javítani s emelni a nélkül, hogy elvonná őket hivatásuktól s megnehezítené nekik a családalapítást, szerény nézetem szerint helyes, mert úgy az egyes nőknek, mint a társadalomnak javára szolgál.

A nőkérdés az egész emberiség kérdése, megoldása a többi társadalmi kérdések megoldásától, elválaszthatatlan.

Reichert Gyula.

A Duna.

Egy 68 éves életkorú megtört ember áll előttem. Ercsiből jött Dunaföldvárra. Tegnap-teszt napelött reményteljes tanuló fiával még boldogan együtt élt, ma már szétválasztotta őket a halál. A kis fiu a Dunára ment csónakázásra. A csónak felborult, a 12 éves II-ik osztályú polgárista kiszabadulni nem tudott, hálóval kimenteni nem tudták, belefullt a Dunába s rövid idő alatt kifogták hulláját Dunaföldváron. A távirati híradásra az öreg szülők nyomban Földvárra siettek, hogy gyermeküket még egyszer megláthassák. De az már a sirban pihent. A zokogó szülők tehát kiemeltették, megpillantották még egyszer s a legnagyobb fájdalommal helyezték vissza újra a sirba örökre...

A halált egy ártatlan szórakozás, testedző csónakázás szerezte s nem ez az első eset a nagy Dunán. Évenként itt is, ott is számos eset fordul elő, uszás, fürdés, csónakázás, szerencsétlen esés stb. mikor a Duna nem engedi el áldozatját, a legirtózatossabb módon egy-kettőre végez vele.

A számos hasonló eset láttára a hatóságok ez ellen óvintézkedésekre alig gondolnak. A legtöbb községben például nem korlátozzák a szabad fürdés helyét. Mély vízbe, örvénybe kerülnek sokszor még az uszni nem tudók is akkor, amidőn egyes ilyen helyeken még az uszni tudók sem boldogulnak. Nincs megállapítva a lovak és egyéb állatok usztatásának a helye s igen sok esetben a lovak vagy egyéb állatok megmentésére irányuló történet a vízbe fullás oka. Nincs korlátozva a csónakázás szelben, viharban vagy más esetekben, mikor a víz magas hullámokat ver s sokszor ily uton esnek hullámsirba az áldozatok. Korhoz is lehetne szorítani a legszebb sportok egyikét a csónakázást, mert többször a lélekjelenlét menti menti meg egyesek életét s a gyermekkorú elők ezt hamar elvesztik a veszélyes helyen. Csónakázhatnak gyermek is, de csak kellő kíséreléssel.

1. Az eddigi kisparcellákat visszanyagbitja: reparcellázás.

2. A nagy parcellákat elaprózza: contraparcellázás.

3. Végül, ha mindezzel készen van, akkor egyöntetű törvénnyel keresztülviszi azt, hogy mindenkinek csak egyformán jut, aki csak akar: ez a recontraparcellázás. Aki nem akar földet, az megváltatja ebbéli kötelezettségét és ez a recontra-alapot képezi.

Az elszegényedett földesurak, az eladósodott nagybirtokosok kapnak ezer holdat eme recontra alaptól törlesztve és ezeknél újra belesz hozva a robot. Teljes ingyen munkát élveznek azoktól, kiknek nincs pénzük a tiz holdas minimumot fizetni.

Az általános államosítás ezután csak játék! Minden az államé; a szegény ember kap béres konvenciót, a módosult ispán, kasznár, tisztartó stb. konvenciót vagyona, szerint; a tanult ember, intelligens osztály, fizetési mérve marad a mostani. A selejtes elemek kiküszöbölhetők; a fölös munkaerő kiküldetik Romániába vagy Amerikába. Kiváló alkalmas női cselédanyag kulturpolitikai szempontból Oroszországot vagy Keletet választhatja. Ha mindezek sikerülnek, akkor nagy Miklósnak jóslata teljesül, hogy »boldog a magyar«.

Mindezen nagy audienciák után a klubba, — már mint az egyetlen nagy és igazi hazafias klubba — ment Alfonz, ahol, az ajtóban egyenest Übulba botlik.

»Szervusz, jó, hogy jössz! Éppen a te fontos újításaidról beszélünk!«

Körülveszik a képviselők és igyekeznek megismerkedni a nagy nemzetgazdászszal.

»Te nem valami falusi nótárius lehetsz, mert ily merész eszméket még senki oda nem vágott!« — szól egy torzonborz kuruc.

»Meghiszem azt; — felele helyette Übul

Ha a hatóságok által ezen korlátozások vagy ehhez hasonlóak még is alkotottak, még mindig nem elég ahhoz, hogy a szerencsétlen esetek száma, ha nem is teljesen, megszüntessék, de legalább is csökkentessék. Az ellenőrzés a legfőbb feladatok egyike. Így például a tiltott területen való uszás, fürdés, usztatás, csónakázás stb. állandóan ellenőrizendő lenne s bizonyára nem esnék meg, hogy az emberek szemeláttára sokszor egész család ful a vízbe s menteni sem lehet, mert az örvény a mentőt is a sirba vinné. Nem történnék meg az az eset, hogy uszni nem tudó fiatal gyermekek a talpak alá kerülnek és mentésük csak legtrikább esetben sikerül. Nem fordulna elő tán annyiszor a dunai szerencsétlenség, csökkennék az áldozatok száma és a fájdalomtól megtört szülők és rokonok nem okolnák sokszor a hatóságok csekély vagy semmis ezirányú intézkedését s ki tudja, a megmentett számos élet ezen szükségszerű emberi kötelességen felül nem hozna-e még sok esetben gyümölcsöt a haza javára is?!

Ezen a víz mentén levő községeknek gondolkodniok és tenniök kellene. Erélyes óvintézkedések, szigorú rendszabályok és ezeknek állandó, kellő ellenőrzése nagyon sok életet megmentene s ez a hatóságoknak erkölcsi kötelessége.

Crassus.

Társadalmi kérdések az iskolában.

A népiskolának célja a gyermekek hazafias, vallásos nevelésén kívül az életre való előkészítés. Ezen előkészítés egyik része a mai modern iskolában az volna, hogy az iskolásokkal megismertetjük a társadalmi mozgalmakat és eszméket. Persze nem szabad megelőgőnk csupán ezen megismertetéssel, hanem arra is kell iskolásainkat tanítani, hogy ezen mozgalmak és eszmék helyes és helytelen irányait megkülönböztessék. Igaz, kissé irtóznak modern eszméket iskoláinkba bevinni, de a nemzet létkérdése és a közművelődés szükségessé teszik. Nem gondolok rendszeres, hanem csak alkalmi oktatásra, mely szorosan nincsen sem időhöz sem tantárgyhoz kötve, hanem tisztán a tanító tapintatosságára bízva. Ily társadalmi vagy mondjuk modern dolgok alkalmi felhasználását akarom következőkben bemutatni.

Az elmúlt tanévben szomorúan tapasztaltuk tanítványaimmal, hogy számunk tetemesen apadt. Arra a kérdésre, hogy mi oka ezen apadásnak, azt felelik: »B. I. meghalt és abból a házból nincsen több; a szomszédházból meg

— családja a híres Olovszki-Oravay lengyelgrófi család, mely háromszor menekült Lengyelorszából.«

»Igen — folytatja Alfonz — először az első felosztáskor, másodsor a második felosztáskor, harmadszor a harmadik felosztáskor; mi, mint lengyel grófok szerepeltünk mindig és ma is. Családánkat kikutatta Marciányi György, de meghalt; tovább folytatta Püspöky Grácián, de ez meghalt egy kolostorban, hol dicső ősem, mint üldözött protestáns, kénytelen volt katolikussá válni s álnév alatt orgonista szerzetes lett. Idáig vagyok, de örökölt nagy eszméim forrnak bennem s ha kellő méltatásra találunk, akkor újra felvirágoztatnák a magyar — lengyel testvériséget s akkor «nem busul a lengyel és boldog a magyar.«

»Barátom, hagyd el — mondotta a torzonborz kuruc — nálunk már lefujtak; eddig csak volt kit szidni, hol a kormányt, hol valami zsidót, de hát már ezt is elvégzi helyettünk a Lajthán tuli rész, Ausztria tátott szája: Lueger ur. Örülj tehát, ha otthon lehetsz s kapáld a kertes, csapsz vig szüretet és iszol, azután busulsz a hazáért. Minekünk nincs már vigasztalás.«

Alfonz elkeveredve kel fel, szomorúan néz végig rajtuk. Különösen mélyen lesujtólóg hatott reá az előbbi megjegyzésnek »tempi passati«-t emlegető része, de azért nem csügged, békés otthonában most is honmentő ideákon tőri a fejét. Arról van ugyanis szó, hogy a tolnanémédi tutyigyár télen katonaköpenyegből igen tetszetős komótcipőket állít elő. Vajon nem lehetne-e viselt komótcipőkből tetszetős katonai köpenyegeket előállítani? Ez lenne a legigazibb katonai vivmány! Ha ez valahogy sikerülne, Kossuth, Sze-rényi, no meg Rátkay László jóvoltából nemcsak új távirda-, de telefon-, sőt rendes vasuti állomást is kapna Tolnanémédi érdemes községe...

Hived:

Doktor Kanyaró.

kimaradt és több bizony ott nincsen stb.« Itt az alkalom az egykéről beszélni! Mit gondoltok gyermekeim, mi lesz a következmény, ha az iskolások száma évről-évre így fogy. Kaptam ilyen feleleteket: »bezárják az iskolát, a szülőknek cselédeket kell fogadni, mert nem lesz segítség; kihal a község s idegenek kapják vagyunkat, esetleg más nyelvű és vallású nép lép helyünkbe.« Így minden lárma nélkül megindítottuk a harcot az egyke ellen.

Egy tanítvány engedélyt kér egy napi kimaradásra, mert apja elutazik Amerikába. Nagyön jó alkalom a kivándorlásról beszélni. Vajon hasznunkra vagy kárunkra van az Amerikába való kivándorlás gyermekeim? A sok felelet között kiemelem az érettebb eszűeket: haszon, mert pénzt küldenek haza; haszon, mert sokat látnak és tanulnak ottan; kár, mert háboru esetén kevés lesz a férfi; kára lesz iparnak és kereskedésnek; ha ott maradnak gyermekeik elfelejtik anyanyelvüket és nem lesznek magyarok stb. Egy kis ügyesség a tanító részéről, hogy ezen feleletekből kimutassa a kivándorlás káros voltát s határozottan közreműködött a kivándorlás csökkentésére.

A mint reggel a feladatokat nézem, egy ügyesebb fiu tábláján egy rajtot látok e felirattal: Steinheilné leánya. Kérdem, honnan rajtolta: a »Friss Ujság«-ból! Kapóra jött alkalom az ujságról és ujságotvasásról tanítványaimmal elbeszélgetni. Gyermekek: haszonnal vagy kárral jár-e, ha gazdaember ujságot olvas? Ilyen feleleteket adtak: jő, mert megtudja a termények árát; megtudja hol lesz vásár és hol lehet valamit venni vagy hozatni; olvashatja a híreket; megnézheti a vasuti menetrendet; megtudja milyen törvényt hoztak a képviselők stb. A politizálásra nézve külön tettem fel alkalmas és érthető kérdést, melyre azt felelték: gazda ember ne foglalkozzék vele, mert ha belemélyed, munkáját hanyagolja el. A csupán híreket olvasókra ezeket süttőtűk ki: tanulnak föld- és néprajtot, de viszont rablás és gyilkolás hírei rossz példaként is hathatnak. Ezekután kimondhatjuk, hogy igenis jó, ha gazdaember olvas ujságot, de ne keresse a legolcsóbbat és legvéresebb szájut és ne is ragadtassa el magát ujsági hír által megdölgötlan tette. Egy kis kiteréssel ilyenkor a pornografiáról is szólhatunk és hasznos könyvek ajánlása által lebeszélhetjük őket, hogy vásárolk alkalmával Sobri Józsi-fele rémregényeket vegyenek megtakarított filléreiken.

Az ismétlősöknél történt, hogy az egyik felvetette a feminizmus kérdését. Olvasott ugyanis a szerbiai női önkéntesekről s ennek kapcsán beszélgettünk aztán ilyen női kérdésekről. A női mozgalomra mondott véleményük összefoglalva ez: a nő éljen családjának; katonának gyöngeszeve miatt alkalmatlan, tanuljon annyit, mint a férfi, hogy gyermekeit helyesen nevelhesse és taníthassa. A népünk szerint elég, ha egy nő írni, olvasni, sütni, főzni és foltozni tud; ennek ellensúlyozása szempontjából kell, hogy bizonyos mértékig femininsták legyünk és elveink között legalább a női művelődés elvét hirdessük is.

Van az iskolában a sok rossz között egy nagyon csintalan leány, ki még a flukkal is kiáll birkózni. Felvettem egyszer a kérdést: mit gondolkodnak, miért oly rossz, hogy lássam milyen fogalmuk van a nevelésről. Ehhez már a legkisebbek is szóltak: belebujt az ördög! A nagyobbak, akár csak egy nevelő, nagyon helyesen ezen okokat hozták fel: otthon nem szoktatták engedelmességre; szeretetükben elkenyvertették és nem büntették. Ilyen eszmecsere nek, vagy mondjuk beszélgetésnek is meglesz a haszna. Belátják, hogy szüleik javukat akarják akkor is, mikor büntetik és nem is fogják lépten-nyomon csak a jutalmat keresni, ami fölötte fontos későbbi életükben is.

Ezekben, röviden bár, rá akartam mutatni arra, hogy társadalmi kérdéseket lehet az iskolába vinni, sőt kell is, hogy a nemzedék a mainál műveltebb, továbbá tisztába legyen az élet kérdéseivel, hogy helyét megállhassa és tulzó irányba el ne ragadtassa magát.

Knábel Vilmos.

VÁROSI ÉLET.

Városi közgyűlés. Szekszárd r. t. város képviselőtestülete a város ház közgyűlési termében folyó hó 7-én d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A polgármester jelentése Rác József rendőr-

kapitány részére adott szabadságról. 2. Janosits Károly főjegyző kérvénye szabadságidő engedélyezése iránt. 3. Az 1909. évi költségelirányzatra vonatkozólag kiadott alispáni felhívás bemutatása. 4. A báró Augusz árvaházi-alap kertjének megvétele iránti határozathozatal. 5. A csendőrküldési parancsnokság átirata a csendőr lakatya építés feltételeinek megváltoztatásairánt. 6. A közigazgatási bizottság határozata a Magyar- és a Béri-Balog Adám-utcai menedékházak athelyezése iránt. 7. A nyilvános multságok és előadások, valamint látványosságok rendezése és engedélyezéséről szóló szabályrendelet megállapítása. 8. Miniszteri rendelet az ingatlanok telekkönyvi átírása után fizetendő városi átírási-díj tárgyában. 9. Hauck Antal, az iskolai alapvagyonhoz tartozó földek volt bérlőjének kérvénye hasznos beruházások megtérítése iránt. 10. Ugyanannak kérvénye óvadék kiadása iránt. 11. Hetli Lajos és társai kérvénye az iskolai alapvagyon földterületén levő vincellér lakásnak az előző bérlőtől való átvétele iránt.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Volt-e, van-e, vagy lesz-e 800 kataszteri hold Dunája Tolnának?!

Nagy és igen fontos okaim vannak nekem — kit Tolna község képviselőtestülete, annak idején az összes, Tolnára vonatkozó térképek fölkkutatására küldött ki — miszerint a cimben fölvetett kérdésekre szerény tehségem szerint, most és nyilvánosan válaszoljak.

A legrégibb kataszteri birtokveink tanúságai szerint Tolna község mint erkölcsi testület nevében 800 és néhány kat. hold Duna igenis föl van véve. Köztudomású tény pedig az, hogy a kataszteri fölmmérések mindig az akkori tényleges bírlalónak nevére történnek. Nincs, de nem is lehet szándékomban Tolna községének akkori bírlalói jogát kétségbe vonni, annál kevésbé, mert a község eme jogát az akkori uradalmi megbízott is elismerte. Elismerte pedig azért, hogy kataszteri birtokkönyvünket aláírásával, abban az időben még *Ozoran*, hitelesnek nyilvánította. Mielőtt azonban a cimben fölvetett első kérdésre a választ megadnám, kell, hogy elmondjam miként jutott, vagy juthatott Tolna községe a 800 és néhány kat. hold Dunának kataszteri tulajdonába. Ismervén a helybeli tényleges körülményeket, meggyőződés, hogy a kérdéses Duna csak úgy juthatott Tolna tulajdonába, hogy a Duna sodra, a jobbagyság fölsszabadítása után, az uradalom által Tolna határától kijelölt területből 800 és néhány kat. holdat beszakított. A beszakadt rész pedig egyesek nevére kataszterileg fölvehető nem volt és így a községre — mint amelynek határából a kérdéses Duna képződött — lett kataszterileg fölveve, illetve fölmmérve. Más eset, szerény nézetem szerint, a bírlalói jogra alapul nem szolgálhatott, nem pedig azért, mert a község eme területét sem mint vizet, sem mint földet az uradalomtól nem kaphatta. Mi abból tűnik ki leginkább, hogy a községnek soha halászati joga nem volt és ilyen nagyobb területű földtulajdonról sem tud senki semmit. Mindezek után a cimben fölvetett első kérdésre válaszom ez: *Tolnának igenis volt 800 és néhány kat. hold Dunája.*

A második kérdésre röviden azt kell kijelentem, hogy *Tolnának a jelenben Dunája nincs*, mert köztudomásúlag a »Magyar Telepítő-és Parcellázó Bank« azt a halászati joggal együtt, medrestül eladta.

Ami végre a harmadik kérdést illeti, hogy t. i. lesz-e Dunája Tolnának, arra a végleges válasz majd csak akkor lesz megadható, ha a partíjog iránti — a község által folyamatba tett — pörnek vége leendő. Mely pörhöz végtelen fontos adatként fog majd szolgálni az a határvonal megállapítás, melyet Tolnavármegye alispánjának rendelkezése, Tóth Henrik állami fölmmérnök ur, lelkiismeretes pontossággal, az uradalom és község közt a jelenben eszközöl.

Ezután fogunk ugyanis nyitjára jönni azon közfoglalomban levő mondásnak, mely szerint Tolna község határa vagy nagyobb 40 kat. holddal vagy 800 és néhány kat. holddal kisebb, mint volt a jobbagyság fölsszabadításakor. Szóval ki fog tűnni, hogy Tolna határából 800 és néhány kat. hold a Duna által elsodortatott, mely körülmény egyben azt is bizonyítani fogja,

* Nem ismerjük tüzesebben ezt a kérdést, de mindenestre érdekes jogesetről van szó, közöljük tehát a beküldött közleményt, úgy, ahogy kaptuk.

hogy *Tolnának Dunája, ha jelenleg nincs is, de a jövőben biztosan lesz!*

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Tolna, 1909. augusztus 1-én.

Horváth Ferenc

rk. oszt. tanító és közs. képviselő.

HIREK.

Egy szál kenderről.

*A szekszárdi kézz kendergyárról
Szólhatnának most már az ódák,
S egy szál kenderről rimelek im csak,
— Amit termelt Kánaán-Ózsdák.*

*Majd négy méter magasra tört ez,
Aki csak látja: szája kitáva . . .
De mondják, hogy akár be se csukja,
Van ott kinn, ilyen, pár száz hold számra.*

*Szóval tréfál csak velünk a végzet:
Csirába fojtja szép, színes álmmunk,
De megnöveszté égig a kendert,
Tán hogy utólag — csurogjon nyátunk:
Mért lett fuccs a — gyárunk?!*

Gyutaacs.

— **Személyi hírek.** Dr. Szentkirályi Mihály polgármester f. hó 1-én visszatért szabadságáról és elfoglalta hivatalát.

Totth Ödön vármegyei tiszti ügyész f. hó 1-én kezdte meg négy heti szabadságát, melyet Balatonfüdőben tölt. Távolléte alatt a t. ügyészi teendőket, dr. Örfly Gyula tb. t. ügyész végzi.

Fink, Kálmán kir. tanácsos pénzügyigazgató, e hó 3-án megkezdte szabadságát s a napokban Kassára s onnan fürdőre utazik. Távolléteben a szabadságáról most hazatért Brey Imre p. ü. tanácsos, helyettes pénzügyi igazgató helyettesíti.

— **Domokos nap.** Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelőnek most szerdán volt a nevenapja, amely alkalomból tisztelői tömeges gratulációval halmozták el.

— **Kinevezés.** A király dr. Kramolin Ernő budapesti VII. kerületi járásbírói albirót, jelenlegi székhelyén járásbíróvá nevezte ki.

— **Csoda-kender.** Bámolni járnak azt a hatalmas kenderablát, melyet az ózsáki gazdaság öt televény földje produkált. A napokban Szekszárdra is behoztak mutatónak egy szál kender, amely 3½ méteres volt. Szemtanuk állítása szerint majdnem ilyen magas ott kinn az egész pár száz holdas kender-vetés.

— **Előléptetés.** Rothermel Károly, bátaszéki vasuti pénztárost, Erhardt Henrik bonyhádi nyug. állomásfőnök vejét, Jákóra, (Somogy m.) állomásfőnökké nevezték ki.

— **Áthelyezés.** Thurzó Vilmos, bonyhádi csendőrségi járásörmostert saját, kérelmére Sopronba helyezték át.

— **Az internátus tervel.** A közoktatásügyi miniszter tudvalevőleg tárgyalást folytatott Szekszárd r. t. várossal egy itt létesítendő főgimnáziumi internátus ügyében s megbízta dr. Szentkirályi Mihály polgármestert, hogy az internátus terveit készíttesse el. Polgármesterünk felhívására a terveket *Dicenty*, László ez a szép tudás, ugy a józslés, mint minden tekintetben megbízható építész már el is készítette s e héten nyújtotta be dr. Szentkirályi Mihály polgármesternek, ki bizonyára sietni fog, hogy a miniszternek, főispánunk hathatós közbelépésével megszerzett kétségtelenül jóindulata ebben a Szekszárdra nézve oly fontos s főgimnáziumunkra nézve pedig egyenesen életkérdést jelentő dologban — mihamarabb véglegesen is dönthesen, még mielőtt a magas politika őszi hullámszája esetleg keresztül vonhatná, a mi szép kilátásainkat.

— **Gyómántmíse.** Szántó Zsigmond nyug. kajdacsí rom. kath. plebános, f. hó 8-án d. e. 8 órakor, a szekszárd-belvárosi templomban tartja gyémántmísejét.

— **Helyettesítés.** Bajó Pál, központi járási főszolgabíró a *Taffner* Zúárd nyugdíjazásával megüresedett bátaszéki II-od aljegyzői állásra *Várkonyi* István gindlicsaládi aljegyzőt helyettesítette.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** A pécsi ügyvédi kamara dr. Sándor Béla ügyvédet Paks

székhellyel és dr. Eisenberg Bernát ügyvédet, Bonyhád székhellyel, a kamara ügyvédi lajstromába folytatónak felvette.

— **A Dunavédgát-társulat új segédmérnöke.** A szekszárd-bátai Dunavédgát társulat *Bodorik* József mezővárosi mérnököt választotta meg segédmérnöké.

— **Eljegyzés.** Kemény Béla, budapesti dohányjövődéki tisztviselő, eljegyezte *Mikosevics* Ilonkát Szekszárdról.

Ifj. *Tenclinger* Lajos földbirtokos, Józsefpusztai bérlő eljegyezte *Breslmayer* Boriskát, *Breslmayer* József tolnai ügyvéd leányát.

— **Egy altábornagy ünneplése.** Schlippenbach István gróf altábornagy, mint Kacsokovics Antal fornádi nagybérlő vendége, családjával együtt mult héten fejezte be nyaralását s visszatért pécsi állomás helyére. Bucszása alkalmával a környékbeli fiatalság a fornádi kastélyban nagyszabásu kerti multságot rendezett, amely a legjobb hangulatban reggelig tartott. A lombos alagutak, ezüstös fenyőcsoportok a holdvilágos hangulatban pompás képet nyújtottak, melyet még érdekesebbé tett fehér ruhája, a hölgyeknek és uraknak, (mert tenniszruha volt előírva) akik a parkban sétálva hallgatták a táncpauzák alatt a cigányzenét. A multságot tennisverseny előzte meg.

— **Telekkönyvvezetők gyűlése.** A Telekkönyvvezetők Országos Egyesülete szeptember hó 5-én délelőtt 11 órakor tartja rendes közgyűlést Budapesten (V., Alkotmány-u. 15. sz. földszint 1.). A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki jelentés. 2. A könyvek és számadások megvizsgálásáról szóló számvizsgálói jelentés. 3. A betérjlesztett számadásokról való határozathozatal. 4. A jövő évi költségvetés megállapítása. 5. A felebbezések elintézése. 6. Az egyesületi tisztviselők tiszteletdíjának megállapítása. 7. Esetleges indítványok. Amennyiben a közgyűlés a kitűzött időben határozatképtelen lenne, a közgyűlést szeptember 8-án tartják meg ugyanott.

— **Nyugtázás és köszönet.** A bátaszéki önkéntes tűzoltó-testület f. hó. 1-én megtartott mulatsága alkalmával felülhívték: Návay Emilné 5 koronát Góczy Nep. János, Stasser Lajos Mohács, Marosi Mihály, Schuller József, Mayer István, Ollé Mihály, Hermann András 1—1 koronát. Ugy a nemesszivü adakozók, valamint az igen tisztelt hölgyek, akik a világposta levelezőlapjait oly buzgósággal árulták, fogadják legőszintébb köszönetünket.

A parancsnokság.

— **A tizforintos bankjegyek.** Az Osztrák-Magyar Bank 1901. szeptember 2-iki hirdetményével bevont, 1880. május elsejei kelettel ellátott »Tizforint«-os o. é. bankjegyeit, amelyeket a bank főintézetei és fiókjai ez idő szerint még becserelenek, ez évi augusztus 31-ike után sem beváltásra, sem becserelésre el nem fogadják és e nap után a banknak az említett bankjegyekkel szemben való minden kötelezettsége megszűnik.

— **Kinevezés uradalmi intézővé.** Fejős János okleveles gazdaszt, *Fejős* Károly szekszárdi mérnök fiát, a fericanci (Szerém m.) uradalom intézővé nevezte ki.

— **Eucharisztikus kongresszus.** Kölnben a héten eucharisztikus kongresszust tartanak. A kongresszuson Szekszárdról Szabó Géza hittanár vesz részt.

— **Az esküdtképesek lajstroma.** Az esküdtzéki szolgálatra alkalmas szekszárdi polgárok 1910. évre érvényes alaplaajstroma f. hó 2-tól 17-ig van a városházán, az iktatóhivatalban közszemlére kitéve, mely idő alatt ellene felszólalással lehet élni.

— **Halálozás.** Tolnavármegye községi jegyzői karának ismét gyásza van. Egy fiatal tagját ragadta ki a halál hirtelenül a köz javára teljesített munkából. *Zabján* József gyulaji másodjegyző f. hó 2-án Pécssett váratlanul elhalt. *Zabján* a mult pénteken nejevel Pécsre ment, hogy neje egészségi állapota felől orrossal értekezzék. Ott mellhártyagyuladást kapott, mely az élet-erős, 38 éves férfival gyorsan végzett. Temetése Pécssett f. hó 4-én d. u. ment végbe azon községe és a járási jegyző egylet is képviseltette magát s *Kiss* Pál főjegyző a község nevében diszes koszorút helyezett a ravatalra. A korán elhunytat neje, szül. *Németh* Melánie gyászolja. A boldogult haláláról a járás jegyzői kara a következő gyászjelentést adta ki: »Alulírottak tájóz szívvel tudatják szeretett kartársuknak, *Zabján* József gyulaji aljegyzőnek és a dombóvári járási jegyző-egyesület jegyzőjének, Pécssett, f. hó 2-án délután 1/4 órakor rövid tartó szenve-

dés után történt elhunytát. A boldogultnak hült teteme Pécsen, a központi temető halottas házából, folyó hó 4-én, szerdán délután 5 órakor helyeztetik örök nyugalomra. Kelt Dombóváron, 1909 évi augusztus hó 3-án. A dombóvári jegyzőiegylet kara. Béke lebegjen poraid felett.

Kálmán János szekszárdi könyvkötő neje, született Csóri Erzsébet, f. hó 4-én, 37 éves korában meghalt. Tegnap délután temették nagy részvét mellett a r. k. temetőben levő családi sírboltban.

Maszyk Lajos bátaszéki nyug. fűtőházvezető leánya f. hó 2-án Czirkvenicán, ahol üdülés céljából tartzkodott, elhalt. A bánatos szülők a fiatal leány holttestét haza szállították Bátaszékre, ahol ma délelőtt temették el nagy részvét mellett.

Arcképleleplezés. Pécsváradon az elmúlt évben megdőbönést okozott Erhardt Henrik dr. fiatal ügyvéd, a bonyhádi máv. állomás volt főnöke fiának halála. A pécsváradai választókerület függetlenségi pártjának agilis alelnöke volt ő és azért volt barátai elhatározták, hogy megfestetik képét a Tóth-féle vendéglőben levő pártheiyiség részére. A leleplezési ünnepély vasárnapon ment végbe a helyi és járásbeli pártívek, volt jó ismerősök és családtagok élénk részvétele mellett. Az emlékbeszédet Göde Sándor ref. lelkész, a függetlenségi párt elnöke tartotta, majd Rihmer Oszkár dr. ügyvéd alkalmi költeményt szavalt, mire Egry Béla dr. orsz. képviselő hálásan emlékezett meg a kerület volt agilis alelnökéről, majd átadta a Fay Ferenc által festett képet a kerület függetlenségi párti küldöttségének. Forray Valér főszolgabíró reszesztette be a szép és méltó emlékünnepe, a család nevében is köszönetet mondva azoknak, akik e kegyeletet aktushoz hozzájárultak. Az ünnepély bevezetéseként a pécsváradai dalosok Erhardt több kedvenc dalát, az ünnepi beszédek után pedig az egybegyűlték részvételével a Hymnuszt énekeltek.

Népünnepély. A szekszárdi önk. tüzoltótestület mult vasárnap kitünően sikerült népünnepélyt tartott a polgári olvasóköriben. **Franek** János mulattató előadásokat rendezett, este 10 órakor pedig tombola volt szép nyereményekkel. A tánc jó kedvben reggelig tartott. A tiszta jövedelem 168-80 K.

A pécsi püspök ajándéka. A jótékony-ságáról ismert Gróf Zichy Gyula pécsi püspök, a szekszárdi róm. kath. Legényegyletnek házfelszentelése alkalmából, az egytet felvirágoztatása céljából, 500 koronát adományozott.

A szekszárdi ág. hitv. evang. egyház-köztség templom-alapjához az egyházköztség tagjai közül eddig a következők járultak hozzá alább kitüntetett adományaikkal: *Genersich Tivadar kismányoki evang. lelkész gyűjtőívén a következők adakoztak: Genersich Tivadar 5, özv. Bauer Adolfné 2, Kismányok egyházközség 5, az egyes hívek gyűjtés utján 14.40, összesen: 26.40 koronát. Sass Istvánné 100, Hazslinszky Gézané 40, Pesthy Pálné 40, Joób Imréné 40, Hazslinszky Géza 200, Németh Gyula 50, Birkenstock János 50, Fischer Imre 120, Hilbert István dr. 150, Joób Imre 60, Kurcz Vilmos 100, id. Müller Imre 50, Pesthy Pál dr. 120, Bitz János 40, Róth Ferenc 30, Schwirián József 30, Strott József 10, Török Béla 300, Török Ottó dr. 100, Tucsni Pál 40, Wigand János 50, Abay János 100, Bajó Jánosné 10, özv. Bergmann Emilné 10, Bergmann Lajos 10, Bognár Albert 100, Brebovszky Elemér 20, Czéh Fülöp 20, Dány Jánosné 20, Dorn Zsigmond 40, ifj. Döring Frigyes 12, Dubovicz István 5, Farbaky Endre 50, Gyergyay Dezső 25, Haaz Jakab 10, Heiszler Jánosné 10, Hoff Henrik 50, Holéczy Béla 10, Horváth Miklós 30, Hradek Lajosné 6, Katzenbach Lajos 40, Keplinger Géza 10, König Károly 50, Körmöcz Károly 10, Kracsmarik Pál 50, özv. Kutas Lajosné 10, Laky Ottmár 20, Liszbauer Antalné 10, özv. Mojzes Sándorné 10, Mühl János 24, Nagy Ferencné 10, Németh Márton 20, özv. Pápe Dénesné 10, Pazár Dezső 20, Pécz Pál 4, Pitz Imre 20, Sápsszky János 20, Scholcz Gusztáv 20, Scherer József 20, Sensel György 30, Stetka Péter 10 Szomju Mihály 20, Sztanó Sándor dr. 100, Török János 25, Török Istvánné 40, Wachtl Gábor 10, Varga András 10, Varga Sándor dr. 50, Zambó János 20 korona. Összesen: 2951 koronát. A fent elősorolt adományokért, valamint a gyűjtésben tanúsított szives fáradozásért fogadják a nagylelkű adakozók s készséges gyűjtők ezuton is egyházközségünk öszinte, hálás köszönetét.

Az elnökség.

* Lapunk 31-ik számában közölt kimutatás részletezése.

— A baja—bátaszéki vasut megnyitása.

A budapesti kereskedelmi és iparkamarának az a mozgalma, amely a főváros forgalmának biztosítása érdekében a megnyitandó baja—bátaszéki vasuti vonalra különféle díjszabások életbeléptetését szorgalmazza, sorompóba állította az érdekelt vidék vezetőit, mert hisz a magasabb tarifa alkalmazása az új vonaltól várt eredményeket illuzioriusakká tenné. Az érdekelt vidék küldöttsége Ambrozovics Lajos bajai főispán és Szarvady Lajos szegedi kereskedelmi és iparkamarai elnök vezetése alatt folyó hó 4-én járt a kereskedelemügyi miniszteriumban **Szterényi József** államtitkárnál, akitől azt is kérték, hogy a kereskedelmi kormány rendelje el, hogy a vonal a forgalomnak mielőbb adasék át, hogy az ősi forgalmat már az új vonalon bonvolithassák le. A küldöttségben képviselve volt a szegedi, debreczeni, kolozsvári, marosvásárhelyi és temesvári kereskedelmi és iparkamara, Baja, Hódmezővásárhely, Nagyvárad, Kclozsvár, Szabadka, Szeged, Nagykikinda és Zenta városok, a bajai, szegedi és szabadkai ipartestületek és a hódmezővásárhelyi kereskedelmi csarnok. **Szterényi József** államtitkár Szarvady Lajos, a küldöttség szónokának beszédére válaszul kijelentette, hogy az építő vállalkozóval kötött szerződés, amely fix lejáratú terminussal bír, az államot köti, amely szerződésen innen csak a vállalatnak van joga kérni korábbi forgalombahelyezést. Miután ezt a vállalat nem tette meg, az Államvasut nem volt abban a helyzetben, hogy ebben az irányban intézkedhessék, október 1-re azonban a vasut okvetlenül megnyílik, míg a gyorsvonati közlekedés csak körülbelül 1 és fél év múlva, akkor, amikor a bátaszék—dombóvári vonal elsőrangusítása is befejeződik, lesz életbe léptethető. A tarifális kérdést illetően az államtitkár megnyugtatta a küldöttséget, hogy a megrövidített baja—bátaszéki vonalrészén ugyanazon tarifarendszer fog érvényesülni, mint az államvasutak egész hálózatán, mert: — mondja az államtitkár — »Teljesen elismerjük annak szükségét, hogy egy nagy, hatalmas székesfővárossal birjunk, azt minden rendelkezésre álló erővel és eszközzel fejlesszük: de éppen annyira el kell ismernie a főváros legelfogultabb polgárának is, hogy amily fontos egy nagy, hatalmas főváros, épp oly fontos a nagy, erős vidéki gőcpontok fejlesztése.« A küldöttség nagy meglepéssel és lelkesen fogadta az államtitkár nyilatkozatát, mi azonban azt vennék a legszivesebben, ha minnél hamarabb fűtülne már ez az új vonat. Nem az a fontos pedig előttünk, hogy az építési vállalat a korábbi megnyitására kárpótoltsák, bár talán ez is méltányos, mert tudunkkal egy félmillió koronát fizetett rá az ottani építkezésekre, de hogy ez az új vasut is minél hamarabb dokumentálja azt, amit mi már évek óta oly szívós makacssággal hirdetünk, hogy a nagy magyar alföldi forgalom lebonyolítására a bátaszék—dombóvári vonal nem elég-séges, így a bátaszék—bajai vasutnak mintegy természetes következménye lesz, a Boszniába, mi rajtunk keresztül vezető legrövidebb ut még kiépítetlen szakaszának, a bátaszék mohács, baranyavári vasutnak elkerülhetlen megépítése.

A tejszövetkezetek működésének eredményel. A m. kir. földmivélségi miniszterium most teszi közzé a falusi tejszövetkezetek 1908 évi működéséről szóló kimutatásokat. A kimutatás összesítése érdekes képet tünteti fel a vajtermelésre is berendezett falusi tejszövetkezetek működésének vármegyék szerint is, melyek között első helyen áll Baranya vármegye 78 tejszövetkezettel s ezekben tömörült 8760 taggal, 13.973 tehénnel, 13.132.572 liter tejtermelésből eredő 886.596 korona bevétellel. Második hely az elért eredmények tekintetében Tolna vármegyét illeti meg, az ő 43 szövetkezetével, dacára annak, hogy Vas megye 59, Zalamegye 54, Sopron megye 44 szövetkezettel, a szövetkezetek száma tekintetében előtte vezet. Vármegyénk 43 szövetkezetében 5749 taggal 9910 üzletrész-szel 7.935.716 liter tejet értékesített és 300,101 kg. vajat termelt, melyből 870.044 korona bevételt produkált.

— Adakozások a gyönki r. kath. kápolnára.

Ujabb ismét a következők adakoztak a gyönki római hath. kápolnára: Báró Fiath Elemérné gyűjtőívén Gyöng 485, Várkonyi Imréné gyűjtőívén Gyöng 343-50, Dezső Antal gyűjtőívén Gyöng 24-40, Györe Pál gyűjtőívén Sárszent-lőrinc 50, Cholnoky Lajos gyűjtőívén Ozora 32-80, Niefergall Nándor gyűjtőívén Dunaföldvár 20, Fajner Ida gyűjtőívén Simontornya 17-88, Fetter Gyula gyűjtőívén Gyulaj 16-02, Balogh János gyűjtőívén Pálfa 11-80, Oravszky

László gyűjtőívén Tolnanémedi 9-10, Ludvig József gyűjtőívén Nagyszékely 7-60, a Tolnavármegye című lap gyűjtőívén Szekszárd 7 K 60 fill. Összesen 1034 korona 10 fillér, mely összeg az előzőleg gyűjtött 2200 koronával együtt takarékpénztárilag kezeltek.

Vásár. A közelebbi kalocsai vásárt f. hó 8-án és 9-én, a dunaföldvári országos állat- és kirakodó vásárt f. hó 16-án és 17-én tarják meg.

Házvétel. **Fiáth** Elemér báró, gyönki szolgabíró, 14,000 koronáért megvette dr. **Abay** János szekszárdi ügyvéd gyönki házát.

— Adakozás a kölesdi ltr. templom javára.

ifj. Lágler Sándor nagyszokolyi jegyző gyűjtőívén adakoztak Nagyszokolyból a következők: Kálmán Mór, ifj. Lágler Sándor, Nagyszokoly község 2—2 K., Györi József, Steinberg Manó, Jakobsohn Mór, ifj. Lágler Sándorné 1—1 K. Pick Mór, Harnócz Eszter 60 fillért, Brucker Simon, Kiss Lajos, Pintér István, Gönczi Pál, Bauer Sámuel, Kohn Adolf, özv. Rechnitz Albertné, Grósz Béla, Weisz Zsigmond, Lágler Olgicza, Lágler Sanyika, Finta Gáspár, Mayer Teréz 59 fillért, összesen 17 korona 70 fillért.

Ismét az alkohol. Megrendítő eset történt Felsőnána községben. **Schmidt** Kristóf, volt kocsmáros, részegen tért haza, s otthon feleségével s leányával összeszólalkozott, azokat agyonütéssel, leszurással fenyegette, miért is ezek hanyathomlok menekültek a vérszomjas ember elől, aki nem ment utánuk, hanem felbőszülve sietett ki a szőlőbe, hogy az ott levő vejen töltse ki bosszuját. Vejevel Schmidt utközben találkozott s késsel támadt reája, mire ez önvédelemből a nála levő kis hordócskával úgy fejbe ütötte állatias apósát, hogy az menten meghalt.

A bevándorlás megnehezítése. Az Észak-amerikai Egyesült Államokban az ipar és gazdaság még mindig sínlyi az 1907. évben kitört válság következményeit s a tömegesen bevándorlókkal szemben a belépő állomás új főnöke a bevándorlási törvény rendelkezéseit a leg-szigorubbán hajtja végre. Így mindazokat, akik a törvény kövételmeinek nem mindenben felelnek meg, kimélet nélkül visszautasítja, valamint nem bocsátja partra azokat sem, akik 25 dollár készpénz és a rendeltetési helyükig szóló vasuti jegy birtokában nincsenek.

Ártézi kut Bátaszéken. A bátaszéki képviselő-testület f. hó 1-én megtartott gyűlésen elhatározta, hogy a községben ártézi kutat fúr. A község régi vágya teljesedne ezzel, mert nagyon ritka a jóvizű kut. A mozgalom élén dr. Boszkovitz Mór községi orvos áll. A képviselő-testület bizottságot küldött ki, mely minél előbb érintkezésbe lép és tárgyalni fog a kutfuró-mesterrel, valamint meg fogja alapítani az alkalmas helyet is, ahol a kut fúrandó.

Tevelen folyó hó 18-án kizárólag hasított körmű állatok felhajtására országos pótvásár fog tartatni.

Arató ünnep. **Kunfi** Károly tolnai nagybirtokos mult vasárnap szép ünnepélyt rendezett fűcánkerti birtokán, az aratás befejezésének öröme, melyen pazar vendégségben részesítette az aratómunkásokat és az uradalmi cselédséget. Az ünnepélyen a bőkezű földbirtokos családján kívül résztvettek: **Fekete** Agoston prépost. **Virányi** Károly főjegyző. dr. **Varga** Pál községi orvos, **Knefely** Ödön és **Szász** Andor nagybirtokosok, **Dobrik** Lajos postamester, az uhlántus tisztikar nagy része Tolnáról, **Wolf** Henrik birtokos és családja Szekszárdról, **Blum** Hugó Budapestről és a Fűcánkert és a szomszédos Kajmád pusztai gazdaság tisztjei. A lakomán **Fekete** Agoston prépost mondott lelkes felkőszöntőt a népszerű földbirtokosra és családjára, egy munkás pedig hálás szavakkal köszönte meg a birtokosnak a munkások megbecsülését. **Kunfi** Károly vendégeire és a munkásokra üritett poharat, mire a fellekesült munkások vállukra emették s körül hordozták a szives házigazdát. A minden ízében lelkes és szép ünnep-séget tánc fejezte be.

Készülő sajtópör. A Pécsi Ujlap című krajcáros ujság ez év május elsején megjelent számában A Bömbölde ünnepe című első cikkében oly módon kommentálta a pécsi szocialdemokrata munkásság május első ünnepét, hogy a cikkben Szabó József, Hajdu Gyula dr. és Jóna Gábor becsületsértést láttak maguk ellen és ezért följelentést tettek a szóban forgó cikk szerzője ellen. Szerzőként Szabó Géza, a nevezett lap munkatársa, ki Szekszárdon is volt egyik lapnál, jelentkezett. A vizsgálóbíró el is rendelte a vizsgálatot a szerző ellen, akinek felfolyamodását a vádtanács elutasította. A sértettek erre vádiratot adtak be Szabó Géza ellen,

aki evvel szemben kifogásokkal élt. A törvény-szék vádtanácsa azonban mai ülésén három rendbeli, sajtó útján elkövetett becsületsértés miatt vád alá helyezte Szabó Gézát.

— **Adományok a szekszárdi népkonyhára.** A népkonyhára adakozott: Bezerédj Andor Pusztajegényes 10 koronát. Ezen kegyes adományt számos szegényeink nevében hálás köszönettel nyugtatom. Szekszárd, 1909. augusztus 5-én. *Bezerédj Pál* s. k.

— **Helyreigazítás.** Grün Jakab paksi tanító nem 160 koronával, hanem 1600 korona évi nyugdíjjal nyugdíjaztatott.

— **Nagy záporosó Pakson.** E hó 4-én este Pakson nagy záporosó volt, a kanálisok nem voltak elegendők a víz felfogására úgy, hogy a nagymenyiségben felgyülemlett víz előtötte az országutat és a Szentháromságtéren jó hosszú ideig a gyalog közlekedés lehetetlen volt. A várva várt eső a vetésekre igen jó hatással volt.

— **Állami iskola fejlesztése.** A m. kir. váll- és közoktatásügyi miniszter a dombóvári 7 tanerős állami elemi iskolát 1909 szept. 1-től még 2 tanerővel fejlesztette és ezen 2 új állásra Jankovics Zoltán és Jankovics Zoltánné Polonyi Erzsébet szatmárzsádányi áll. e. iskolai tanítót illetve tanítónőt helyezte át.

— **A lapi bortermelés korlátozása.** Alispánunknak a lapi bortermelés korlátozása ügyében a legközelebbi vármegyei közgyűlés elé terjesztett javaslata szélesebb körben is feltűnést keltett s azzal így a fővárosi, valamint a vidéki lapok is tüzetesen foglalkoznak s némelyikük egész terjedelmében hozza a kétségtelemnél fontos munkálatot.

— **Elfogott katonaszökevény.** Tamás Gábor paksi illetőségű honvéd katonaszökevény a paksi öreg hegyen a csendőrség által elfogott és átadott a budapesti 1-ső honvédhadkiegészítő parancsnokságnak.

— **Elgázolta a vonat.** Horváth Flórián, a mőcsényi határban levő 73. sz. vasuti pályán, másfél éves Gyula nevű fiát f. évi július 31-én este a tehervonat elütötte s mindkét lábát levágta. A kis fiú rövid szenvedés után meghalt.

— **A »Bauernbund«** rövid fennállása óta már 17 vármegyében elterjedt egyetlen magyarországi német kispapdalap, 140—150 oldalas *naptárt* ad ki 1910-re, 3000 példányban. *Hirdető cégeknek* eléggé nem ajánlható, különösen megyénkben, hogy a naptárban hirdetéseket tegyenek közzé, s mivel a hirdetési rész folyó év augusztus hó 15-én lezáratik, esetleges hirdetéseket feladását ezen időpontig kéri a *Bauernbund* kiadóhivatala Bonyhád, Tolnamegye. **Egész oldal 30 korona.**

— **Többszörös betörő Kétyen.** Már hónapok óta nyomozzák Budapesten a leghíresebb detektívek *Mihálovics* Bélát, ki mint többszörös betörő már sokszor ült a hüvösön. Mihálovics most Kétyet tisztelte meg látogatásával, ahol Hammel és Zulauf motortulajdonosoknál mint gépész volt alkalmazásban. Szokása volt a nagyvárosi vendégnek, kiállítására szerint már betűzte Európa legnagyobb városait, hogy míg a szűrőkön a cséplés javában folyt, lelélatogatott a gazdák lakásaiba, azokat végig járta, mintha valakit keresne. Így Zulauf János géptulajdonos szobáit is végig járta, felkereste annak pénzesládáját, feltörte, de az ott levő 800 koronából csak 140 koronát emelt el. Egy szép napon azonban nagy meglepetés érte hirhedt gépészünket. *Bence* János hírneves detektív, egy csendőr kíséretében cséplés közben váratlanul meglepte Mihálovicsot. Megismerték egymást, hisz már találkoztak volt többször is. Mihálovicsot letartóztatták és rövid vallatás után beismerte kétyi bűnét. A lopott 140 koronából azonban csak 100 koronát adhatott vissza. De hogy is tévedt ide a budapesti detektív? Mihálovics három hónap előtt Budapesten egy tekintélyes cégnél 40 vég (bárony) lopott 2300 korona értékben s nemsokkal később egy 4000 korona értékű gyémántgyűrűt. Személyleírása ismeretes volt Bence előtt. Rögtön nyomozni kezdtek Mihálovicsot s anyja mitsem sejtve, megmondta, hogy fia Tolna-Kétyen tartózkodik. Mihálovics mindent bevallott s most a budapesti rendőrségnél üdül.

— **Gyilkosság.** *Heckenberger* Gyula kosolai vállalkozó és *Kupinya* József ottani gazda egy verekedésből kifolyólag rossz viszonyban voltak. A harag annyira urrá lett *Heckenbergeren*, hogy mult hó 26-án megleste ellenfelét s azt oly szerencsétlenül ütötte meg, hogy nyomban meghalt. A gyilkost a csendőrség letartóztatta.

— **Kifogott hulla.** *Richter* Kálmán gimnáziumi tanuló, ercsii lakos csónakázás közben a Dunába fulladt és Dunaföldváron fogták ki.

— **Ellenszegülő csavargó.** A kurdi csendőrség járőre f. hó 3-án Mucsi községben, rendes szolgálat teljesítése közben, *Koch* József csavargót koldulásra érte s a község előljáróságához kísérte, ahol kiderült, hogy *Koch* József már hónapok óta csavargó s keresetforrása nincs, miért is a járőr Dombóvárra, a főszolgabírói hivatalba akarta kísélni, de *Koch* József nem igen engedelmessé vált. Hosszas rábeszélésre megindult ugyan, de még a község belterületén a csendőrök elől egy udvarba menekült s a továbbmenést megtagadta. A csendőrök ekkor megakarták bilincselni, de ellenszegült, sőt a járőrvezető csendőr fegyvere után nyult, aki erre jobb karját az alsó részen átszurta. Ezután a csendőröket tovább követte ugyan egydarabig, de amikor utjában egy követ talált, felkapta s a háta mögött kísérő csendőrt megakartta vele dobni, aki azonban szándékát észrevette, szuronyát balfelől oldalába dőfte úgy, hogy a renitens csavargó összeesett. A csendőrök ezután kocsira tették. Hőgyészen orvossal bekötöttették sebeit s úgy kísérték Szekszárdra a kir. ügyészséghez, ahol dr. *Kramolin* Gyula mint letartóztatottat vette ápolás alá.

— **Gyilkosság a szalmakazalon.** *Sörös* László dunaszentgyörgyi lakos gabonáját cséltette a mult hó 22—23-án. Munkaközben *Badics* János, *Rátki* Sándor és ifj. *Régi* Sándor szalmahordók a kazalra felvitt szalmát reá döntötték, őt a szalma alá temették s reá tiportak. Mág aznap erős fájást érzett mellén, de azért nem is gondolt arra, hogy orvossal magát megvizsgáltassa. De napról-napra rosszabbodott az egészsége, még f. hó 1-én délután meghalt. Miután nagyon is alapos a gyanu, hogy a halál előidézésére a rajta okozott tiprás hatással volt, a paksi kir. járásbírói vizsgálatára dr. *Stern* Miksa és dr. *Grünfeld* Adolf orvosokkal a helyszínére kiszállt s a hullát felboncoltatta.

— **Az alispán nótái.** Hajdan Jerichó falait tudvalevőleg a trombita döntötte a porba s ma a nóta — temlomot épít. Kedves ötlete támadt *Báró Fiáth* Elemér szolgabírónak, aki megkérte *Simonsits* Elemér alispánt, hogy engedné meg közzájón forgó magyar nótáinak kiadását a gyönki rom. kath. kápolna javára. Az alispán készséggel tett eleget a kívánságnak s most csak az az egy a baj, hogy nem igen akad itt minálunk zenetudós emberre, ki olyan pattingos zamattal tudná kottára szedni a tüzes csárdásokat, mint ahogy az alispán jókedvvel s poétás lélekkel elgondolta.

— **Bosszuálló férj.** Szalkán f. hó 1-én este *Schlotthauer* Józsefet, aki erkölcsstelen durva erőszakoskodása miatt már 1 évi börtönt ült s a mult évben is egy 70 éves koldus aszonyon, erkölcsstelen merényletet akart elkövetni az ottani korcsma udvarán, *Wencler* János ottani lakos karóval úgy vágta háromszor fejbe, hogy másnap meghalt. *Wencler* tettét beismeri s azt mondja azért ütötte fejbe, mert a mult évben feleségét is megsértette becsületében. A bonyhádi kir. járásbíró a hullát felboncoltatta s terheltet Szekszárdra, a kir. törvényszéki fogházba kísértette.

— **Szerelmi kaland.** E cimben mult számunkban megírtuk, hogy *Mensch* Richárd ujverbázi születésű paksi hentessegéd mult hó 24-én rálőtt *Marosán* Mária-ra s azután önmagát lötte fejbe. *Menschet* beszállították a szekszárdi kórházba, ahol a 19 éves ifju súlyos sérülésébe mult szombaton belehalt.

— **Hűtlen örök.** *Schancenbacher* József bátyaszéki gazdát egy ismerőse figyelmeztette, hogy szentai présházában beszédet hallott, valaki a borát dézsmálja. *Schancenbacher* rögtön kiment tanyájához s a magával vitt kulccsal rázárta az ajtót a bennlevőkre s feljelentést tett a csendőrségnél. A csendőrök nem kis meglepetésükre *Halacsék* István és *Bátori* István hegyőröket találtak a pesházban, akik azzal védekeztek, hogy a tanya nyitva volt s oda csak leülni mentek be. Ezt azonban senki sem hiszi nekik el s így feljelentették őket a törvényszéknél.

— **Gyakornokot keresnek.** A kis-vejkői körjegyzőségnek egy jó családból való fiú gyakornokul felvétetik.

— **Csendőrök és cigányok harca.** Ozoráról írják, hogy a híres fürgei csárdánál a csendőrök cigányokra akadtak, kik láttukra kocsikra kaptak és menekültek. A csendőrök kocsin üldözték őket, mire a cigányok rájuk lőttek. A

csendőrök visszalöttek és egy cigány leesett a kocsiról, de társai felkapták és elvitték. A cigányokat keresik.

— **Agyonütött kis fiú.** *Köhler* Jakab kishidjai lakos 3 éves fia, a kis *Köhler* Mihály az udvaron játszadozott, miközben a falhoz támasztott szán eldőlt s oly szerencsétlenül esett a kis fiúra, hogy ez a nyakcsigolyán szenvedett sérülésébe belehalt.

— **Tűz.** Ózsák-pusztán mult hó 29-én elégett 16 kereszt zab, 200 K értékben. Ugyanaznap este N. *Kis* János őcsényi lakos buzakazla égett el, mintegy 500 K értékben.

— **Öngyilkosságok.** A gyenge lelkek száma, akik megriadtak az élet küzdelmeitől s a halálban keresnek menekülést, nap-nap után szaporodik. Dunaföldváron egy 24 éves fiatal asszony, *Német* Sándorné szül. *Rieger* Julia, Mór-ágyon pedig *Lindenbaum* Mihály akasztotta fel magát. Az utóbbit az életuntagság, Németné pedig az ellene lopás miatt indított bűnügy kiemelésétől való félelem vitte a végzetes tett elkövetésére.

— **Vizbefutott gyermekek.** Gerjenben mult vasárnap d. u. 3—4 óra között, fürdés közben a Dunába fullt K. *Nyul* János 14 éves gerjéni fiú. Holttestét az ár elsodorta, a hatóság keresteti.

— **Tűz Bölskén.** Paksi tudósítónk írja, hogy e hó 1-én *Krausz* István bölskei lakos náddal fedett lakháza kigyulladt és leégett, továbbá elégett egy kazal széna, ruhanemű és különféle gazdasági szer 1540 korona értékben. Biztosítva volt 1070 korona. A tüzet 2 kis leány játszása idézte elő.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon ismerőseim, jó barátaim és szaktársaim, kik boldogult feleségemnek f. hó 6-án történt temetésén megjelenésükkel fájdalmamat enyhíteni iparkodtak, fogadják ez uton hálás köszönetemet.

Szekszárd, 1906 augusztus 6-án.

Kálmán János.

Fogorvos

Kovács J.

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpadlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöltetik. — Szegényeknek rendel délelőtt 8—9-ig és délután 1—2-ig.

Tilla vőlegényei.

Irta: *Brunner* András.

I.

Békés Bélát mindenütt ott lehetett látni, ahol *Csergeő* Tilla csak megfordult. A korzón más halandót nem engedett Tilla közelébe; a zsuron más hiába férközött hozzája, Tilla ott hagyta és a színházba mindig zárva volt a páholy. Békés természetesen ott ült Tilla és a nagynéni között. A nagynéni nagyon, de nagyon szíven viselte a fiatalok ügyét. Higgyék el azonban, teljesen önzetlenül tette. Így aztán könnyű dolga volt Békésnek, mert máskülönben, ha t. i. a nagynéni nem tett volna róla, az udvarlók serege közt talán éppen Békés nem fért volna Tilla közelébe, mert Békés kissé kényelmes, ráérő természetű volt, nem olyan fürge, siető, mint sokan mások. No meg aztán az igazat megvallva, Tilla is Békés társaságában érezte magát legjobban.

Hiszen tisztában voltak ők egymással e tekintetben. Tisztában, már két egész év óta. És tisztában volt velük az egész város.

Hiszen éppen ez a különös, amiért a történetről beszélni érdemes, hogy két év óta mindenki egymásnak szánta őket és várta az eljegyzés híret, de dacára annak, hogy Tilla sem szólt volna ellene egy szót sem, ez csak késett és késett. Tudták ők, hogy egymásé akarnak lenni, ha nem is mondták egymásnak, de eljegyzést természetesen nem lehet tartani, ha

meg nem kéri a lányt. Már pedig annyira még nem haladt a feminizmus, hogy a lány kérje meg a férfit.

Képzeld magát bárki e helyzetbe s nem örömmel fogadná-e, amit a nagynéni egy napon Tillának mondott.

— Edesem, ez így nem mehet tovább. Ennek végét kell vetni. Az egész város beszél rólatok, némelyek már pukkadoznak, hogy a szép Tilla hoppon marad, hát én majd eligazítom a dolgokat. Pakkolunk és felutazunk a Tátrába. Bélának szölok, el fog jönni s ott aztán elintézhettek a dolgot. Hiszen tudod, hogy egy kissé bátortalan. Node ez nem baj, kitűnő férj lesz belőle.

— Kérem, meg kell bocsátani Tillának, hogy örömmel fogadta ezen tervet.

II.

Izlés dolga, hogy a téli Tátra szebbe vagy a nyári, de mindegyik van legalább is olyan szép, hogy ne merészeljek hozzányulni a tollammal.

Két hét óta élvezte Tilla és a nagynéni a nyári Tátrát. Együtt éltek minden sportot, kirándulást, de nem mindig kettesben ám! Hiszen szó sincs róla, jobb szerettek volna, ha Békés lett volna a kísérőjük, de ha az nem lehetett még ott, hát elfogadták Somfay főhadnagy kíséretét is. Mert elvégre is, két nőnek mégis csak unalmas a Tátra is kettesben, pláne mikor a harmadikat, a férfit epedve várják.

Es ilyenkor egészen pompás dolog olyan édes-bolondos ember társasága, aki szemmel láthatólag szintén csak az idő agyonütése, vagy bufelejtés céljából van folyton az ember mellett. Az ember ebben az esetben Tilla és a nagynéni, sőt néha-néha Tilla egyedül is.

Rágalom volna azt állítani Tilláról, hogy megfélekedik Bélájáról olyankor, mikor Somfayval feszélytelenül mulat. De engem uccse megérdemelné ez a Békés, ha annyira kényelmes és lassu.

Nem szaporitom a szót, egy alkonyati kirándulás alkalmával, a hűvös, sőt hideg természettel ellentétben, Somfay szerelmet vallott Tillának.

Tilla, erre a sehogysem várt eshetőségre meglepetve, egy szót sem birt szólni. Néhány lépést tettek még s Tilla érezte, hogy nem bírják lábait.

— Vezessen haza — szölt a főhadnagynak, ki karjára fűzve a lányt, édes szavakkal halmozta el. Tilla pedig sirt, keservesen sirt.

A szálló aajtájában a nagynéni ugyancsak bus arccal várta Tillát. Mikor odaérkezett a főhadnaggyal, nem üdvözölve a nagynéni és el sem búcsúzva a főhadnaggytól, sietett be a szobába. A nagynéni búcsút intve Somfaynak, utána sietett.

— Hát te már tudod? — szölt busan Tillához. Vigasztalódj edesem, ugysem szeretett téged igazán az az ember. (Az az ember ebben az esetben Békés volt.) Hanem ezt a Somfayt nem utasitanám el.

— És te honnan tudod már meg ezt? — Itt a sürgöny edesem! Nézd, nem jön. Egyszerűen nem jön. A balek.

— Nem jön? Béla nem jön, azt sürgönyzi? — és nagy kék szeméit a nagynéniire vetette. Látod, erre nem gondoltam...

— Nem? Hát miért sirtál, mikor hazajöttél?

— Miért? Nem azért! Somfay szerelmet vallott.

— És mit feleltél? kérdezte gyorsan.
— Mit felelhettem volna? Sirtam. Hiszen úgy szerettem Bélát. És sajnáltam ezt a derék embert. (Somfay volt ebben az esetben ez az ember.)

A többi a nagynéni végezte el. Irt Tilla atyjának is, ki a történetek után szívesen egyezett bele lányának Somfayval való eljegyeztesébe.

Es Tilla tényleg mint menyasszony jött haza a Tátrából.

III.

A bálteremben szölt a cigánymuzsika, melybe belevegült — mint az estifivalom a madarak csattogásába — a selyemruhák suhogása, a párok suttogása.

Tilla jól mulatott. Az utolsó percben jött vőlegénye sürgönye, hogy nem kapott szabadságot; de ő igenis megkapta az engedélyt, hogy elmehessen a bálba. Es Tilla elment. Jól mulatott.

A nagynéni ugyan aggódva tett célzásokat tűzre, meg játékra, de azért Tilla mégis csak tűzsen táncolt Békés Bélával. Reggelig.

Már a kocsiban ültek mikor a nagynéni mondta:

— Megállj, megírom ám a vőlegényednek!
— Köszönöm, ird meg, nekem ugyis nehezre esnek megbántani azt a jó fiut.

— Megbolondultál?

— Meg, te kis nagynénikém. Még ma írok a papának, hogy jöjjön haza hamar, hogy megáldjon Bélámmal. Itt a gyűrű, küldd vissza neki!

A nagynéni azonban nem fogadta el s így mi volt más hátra, ismét az újjára huzta. Ott is hagyta. Hiszen menyasszony. Igaz, nem azé, kinek a neve van bele vésvé, de menyasszonya az ő Bélájának, kit igazán szeretett.

IV.

Ott is volt még az újján a karikagyűrű, mikor estefelé belépett Somfay. Beeresztették, hiszen Tilla kisasszonynak vőlegénye, Tilla is nyájasan fogadta, hisz ott van az újján a gyűrűje. De nem irigylem Tillának helyzetét. Fáradsággal, álommal mentegődött és Somfay természetesen találta. Egész jókedvvel bolondozott az ő kis menyasszonyával. Annál rosszabb lehetett Tillára nézve. Mert nem éppen kellemes óra lehetett az, melyet Somfayval töltött s nem merete elárulni titkát.

Azt mondják, a papával is meggyült a baba a Tilla szép fejecskejének, de azután boldog lett. En el is hiszem.

ISKOLAI ÉRTESEITŐK.

Ismerteti: Nagy Béla.

A gyönki áll. segélyezett ref. gimnázium értesítője az 1908/9. tanevről.

A gyönki államilag segélyezett református gimnázium 1908/9. tanévi értesítőjét közzétette Szentés János igazgató.

Ezen iskola 4 osztályu. Felvételt 71 tanuló. Az állami tanterv szerint tanítottak. A tanulók egészségi állapota kedvező volt. A vidék különben is egészséges, üdülésre is alkalmas. A tanítás mellett hazafias és vallásos, erkölcsös nevelésre fordítottak főszölyt. A templomba felügyelet alatt mentek a növendékek. Az iskolát többen meglátogatták, kik mind elismerőleg nyilatkoztak e derék mintaiskoláról.

A hazafias ünnepeket megtartották. A tanári testület 10 tagból áll. Az eredmény igen szép. Bukott csak 6 volt, abból is 5 egy-egy tárgyból nyert elégtelen osztályzatot. Könyvtára, felszerelése gazdag. Több tanuló jutalmat, segélyt kapott.

A konviktusban 140 koronát kell fizetni. Tandij 28 korona.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

A kir. tanfelügyelőség köréből. Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő, szabadságáról hazaérkezett és a hivatalt Nagy Béla kir. segédtanfelügyelőtől átvette, ki a szabadságát a jövő héten kezdi meg.

Ref. tanítói közgyűlés. A tolnai ref. Néptanító-egylet f. évi augusztus hó 4-én tartotta Szekszárdon, a polg. fiúiskola rajztermében évi rendes közgyűlést. A látogatott ülést a 37-ik dicséret első verse, mint közének vezette be, mit nt Szakács Imre mórágyi reform. lelkes áhitatos inája követett. Az ülést Tantó Imre kölesdi tanító, alelnök nyitotta meg, aki rámutatott arra, hogy sorainkból Szűcsény Lajos dunaszentgyörgyi néptanítót, buzgó s lelkiismeretes munkássága közepette elragadta a halál. Az érdemes tanító elparentálása után, elnök azon javaslattal lépett a közgyűlés elé, hogy Bocskár Ferenc egyleti elnöknek gyengékedésére hivatkozó lemondását ne fogadja el s öt bizalmával továbbra is ajándékozza meg, ami meg is történt s ügyvezető alelnökre bízott az egylet adminisztratív vezetése. Bocskár Ferenc elnök lemondása visszavonására kérészt fel. Rátz Gyula felolvasta az egyesület köz- és gyámpénztári bizottsági jelentését ennek végeredményeül tudomásul vétetett, hogy a közpénztári bevétel 281 k. 08 fillért tesz ki, a közpénztári kiadás 225 K 42 fillért tesz ki, s a közpénztári vagyoni mérleg 881 K 98 fillért mutat. Özvegyi segélyben részesült 10 tanítóné összesen 581 K 40 fillérrel. A gyámpénztári vagyonmérleg ez idő szerint 12597 K 90 fillért mutat. Majd letárgyalattott az elmaradásukat

kimentett körtagok birság alóli felmentése. Utána Ballabás Balint dunaszentgyörgyi tanító lépett az emelvényre s kedves tárgyú, igen élvezetes csevegést tartott az évről-évről vizsgálatok nyújtotta benyomásokról s az időszertülen s teljesen szükségstelen tanítói működésre vonatkozó klasszifikációjáról. Szerinte a tanító tevékenysége, teljes tananyag s időbeosztása a garancia arra, hogy valaki jó tanító legyen nem a tanítói működés osztályozása a tanügyi haladás rugója. Az apróbb elnöki előterjesztéseket Müller Menyhért hidasdi tanító felolvasása váltotta fel a Kálvin szövetségről. A felolvasó fejtegetéseiben kiemelte Kálvin valláserkölcsei irányu — immár 400 évre kiható — protestáns jellemző szilárdító nemes munkáját, felmutatta az eszközöket, melyek segítségével — hivatása magaslatán álló s vallásos lelkiületű — tanítótársai kezében látja e protestáns nép jólétét biztosító nemzeti fenállásunk jövőjét. A körültekintő s szépen átgondolt munkáért köszönetet mondott az elnökség. Ki kell emelni a gyűlés ideje alatt a különböző cégek által rendezett ellemi isk. padkiállítás, melyek megszemlélésére elég tekintélyes számú látogató jelent meg. Bizony, méltó is, hogy az egyes iskolák felszerelési s bebutorzási ügye foglalkoztassa a tanügy igaz barátait s illetékes faktorait, hogy a jövő nemzedék lássa a haladás felé törekvésünk előnyeit, nemcsak a vezetésben, hanem a modern eszközök alkalmazásában is. A népies ülést közebed zárta be.

Óvónői választás. A paksi rk. ovodához Fent Gabriella okl. óvónő választott meg.

Nyugdíjazás. Süsz Ármín högyészi izr. el. isk. tanító szept. 1-től 1460 koronával nyugdíjaztatott.

Kimeült a költségvetés. A pálfai rk. iskolaszék az ujonnan tervezett II. tanítói fizetékiegészítésére államsegélyért folyamodott. Most jött le az elutasító leirat, nincs rá már fedezet, csak 1911-re lesz.

Megtagadott államosítás. A szekszárdi községi állandó menedékházakat a közoktatásügyi miniszter nem államosítja.

Leányálmok

férfibolondító kincsek — elbájoló szépségek — szerelmi varázslás s szerelmi láncolat —

melyik fiatal leány nem álmolta?

Hajdanában öreg vénasszonyoktól szerelmi italt vettek, manapság a fiatal lányok bölesebben cselekszenek s a legközelebbi drogériából, gyógyszerházból s illatszertüzlethez

Zuckooh-szappant	Zuckooh-krémt
kis csomagolás 1.- kor.	közöns. tubus 1.25 kor.
nagy csomagolás (a.á.á.á.) 2.50 ..	nagy tubus 2.50 ..

vásárolnak.

Zuckooh-szappan s Zuckooh-krém szépséget alkot mint a tavaszi gyöngyvirág, oleső és gazdaságos a napi használatban, a mért is a szépsézetű szerek eszményképét képezi.

Fiatal leányok és asszonyok! Aki szép akar lenni, az csak Zuckooh-szappannak hódoljon, aki különös szép akar lenni, az Zuckooh-krémet is használjon.

Ne halaszsz, ne kétkedj!
Ne nyugodj, ne pihenj addig
míg
Vágyatok célját el nem értétek,
Különb. szomorú végűl maradj: **Be nem teljesült óhajok!**

7093 1909 tkv. szám.

Árverési hirdetemény.

A szekszárdi kir. törvényszék mint tkvi. hatóság köz-hírré teszi, hogy Löw Sándor bpesti bej. cég végrehajátónak kérelme íj. Kaiser József és neje sz. Kungl Teréz tolnai lakosok vajtást szenvedők elleni vajtási ügyében vajtónak 68 kor. tőkéből ennek 1907. Junius hó 1-től járó 6%-os kamataiból 11 kor. 40 és 9 kor. 60 f. és 18 kor.-ban megállapított, ugy az ezuttal 9 k.-ban megállapított és a még felmerülő költségekből álló követelésének kielégítésére íj. Kaiser József és neje sz. Kungl Teréz tolnai lakosok vajtást szenvedők tulajdonát képező, a szekszárdi kir. tszék. területen fekvő a tolnai 4421 sz. hlykben 1 sor 4861/b. i. f. hrsz alatt felvett 1249 b sz. a. ház a kápolna mellett a nagy tereftü dülöben 816 korona kikiáltási árban

1909 év augusztus hó 26 napján d. e. 10 óraker Tolna nagyközszék házánál megtartandó árverésen eladati fog.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át vagyis 81 korona 60 fillért készpénzben vagy óvadékkékes ért-kpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy bíróságnál való elhelyezést igazoló elismervényt átszolgáltatói és ha valaki a kikiáltási árt meghaladó ígéretet tett és többet ígérni senki sem akar, tartozik a bánatpénzt nyomban az általa ígért vételár 10%-ára kiegészíteni, mert ellenkező esetben ígérete figyelmen kívül marad és az árverés az ő kizárásával nyomban folytattni fog.

Az ingatlan kikiáltási ár 3/4-ánál alacsonyabb áron el nem adatik.

Vevő köteles a vételár 2 egyenlő részletben és pedig az árverés napjától számítva az első részletet 1, másodikát 2 hónap alatt, minden részlet után az árverés napjától számított 5%-os kamatokkal a szekszárdi m. kir. adóhivatal, mint bírói letéptéztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Ezen árverési hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt, ezen bíróság mint tkvi hatóságánál, ugy Toina nagyközség házában tekinthetők meg.

Szekszárd, a kir. tszék. mint tkvi. hatóságánál 1909. évi július hó 20-án.

DR. GYENES kir. tszéki. bírós.

Fa-árjegyzék
a tolnai erdőirtási vállalatától

	Kor.
Szilfahasáb méterölerként	34.—
Szilgömb	30.—
Tölgyhasáb	31.—
Lágyhasáb	22.—
Lágygömb	19.—

Házhoz szállítva saját kocsimmal **K 1.40** az újvárosi új temető mellett fatelepről.

Venni szándékozók előjegyezhetnek a **nagyföldszében** és **Szabó Emil** újvárosi kereskedőnél.

DEBULAY IMRE
lakatos-üzlete Szekszárdon.

Ajánlja saját készítményü,
— állandó raktáron lévő —
takarék-tűzhelyeit.

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

NE TÖRJE A FEJÉT
alkalmi ajándék

miatt, mert a legszebb meglepetés egy jól sikerült

fénykép,

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth“ műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 65l.

A legszebb kivitelben készülnek:

Medallonok, nagytások, olaj és aquarell festmények.

Sikerért kezeskedem

Ujdonság! Fényképek selyemre.

Ujdonság! Kézíró és gallér-bobozókfényképpel.

Fischl Lajos butor- és épületasztalos, a „Pirnitzer József és Fiai“ kereskedők házában dus raktárt tart, a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-ebéltő- és irodaberendezésekből, részletűzetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

WOLF ARNOLD

: kádáriüzlete Szekszárdon :

Ajánlja elsőrendű tölgyfahordót a legjobb kivitelben és minden nagyságban

LASKÓ KÁROLY

ÉPÜLET- és BUTOR-ASZTALOS
SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI-U. 140.

Nagy választék saját készítményü, modern kivitelü butorokban. Készít saját, valamint más rajz szerint teljes lakásberendezéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Kivanatra tervekkel és költségvetéssel szívesen szolgál. Készít továbbá épületmunkákat.

Magán elemi iskola modern berendezése előnyös feltételek mellett eladó. Felvilágosítást ad **Mányoky Kornélné** urnő Szekszárdon.

Eladó zongora.

Szekszárdon egy jókarban levő zongora igen olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban.

A Molnár-féle nyomdaintézet r. t. könyvkötészeti osztályában

tanulónak

felvétetik jó házból való fiu, ki legalább 1—2 középiskolát is végzett.

KAPHATÓ GAUZER ÁDÁMNÁL

fűszer és csemege kereskedésében
Szekszárd, Kaszinó-bazár.

7-10

Kiadó lakás.

Szekszárdon

Széchenyi-utca 169. sz. házban 2 szoba, konyha és kis élőkamrából álló lakás

Szent-Mihályra kiadó.

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók

„HERKULES“ kettős nyomószerkezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zuzók, szőlő-malmok, bogyózó gépek

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtolók, bogyó őrlők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek.

Szabadalmazott önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére.

S z ő l ő - e k é k

gyártanak és szállítanak jótállás mellett különlegességgént legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntödéje és gőzhámorai által

BÉCS, II/1 Taborstrasse 71.

Kitüntetve 620 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszontárúsítók kerestetnek.

Ideális arc-kréme a **zsirtalan**
DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Ejjeli használatra a **zsirszerű**

DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű arctisztatlanság ellen.

Ára I korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor I kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárában Szekszárdon.

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökerű száza 20 K
Gyökeres fásoltvány ezre 180 >
szépséghibával 90 >
zöldoltvány 160 >
Sima 90 >
Gyökeres riparia portalis vastag 32 >
2 éves 40 >
Sima riparia portalis 18 >
vékony 8 >
Gyökeres hazai nemes vessző 30 >
Sima 10 >
40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogy ha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s a pénzt visszaadom.
Arjegyék ingyen. Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borárak:

Gyöngyösi siller Hl. 32 K
Visontai 36 >
Gyöngyösi fehér asztali 34 >
pecsenye 38 >
Visontai Rizling 44 >
Muskotály 70 >
vörös bikavér 70 >

Székely I. József

Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

FRITZ L. GYULA

vas, szerszám, gazdasági és varrógép üzlete
SZEKSZÁRDON.

6-6

Ajánlja az összes vasárakat, ugymint: **rudvasakat, tengelyeket, vadászfegyvereket** és valódi **Browning revolvereket és vadászati cikkeket.** Elsőrendű **gép-szijakat** mindenféle gépekhez és minden méretben, valamint **cséplő-gépekhez szükséges összes :: gépjavitási cikkeket. ::**

Ajánlja továbbá a legkiválóbb minőségű-
lőnféle **varrógépeket** a legmesszebb menő teljes jótállással és részletfizetésre is; Mabilrendszerű **borsajtókat** és **szőlőzúzókat, gépolajat és to-vóta zsirt, valódi szagtalan kátrány és fedéllemezeket,** gyári áron és **feltétlen pontos :: kiszolgálás mellett. ::**

MEGNYILT A VERSENYÁRUHÁZ

Szekszárdon, a „Szekszárd-szálló“ éttermével szemben

Első 14 nap sorozatos occassió eladás uri- és női divatcikkekből

Tiszta selyem női nap- és esernyő 1-88 és 1-93 forint; női nyakkendő, női gallérok, csipkegallérok, plastronok, nyakbodrok (rüsck), fűzővédők, divatos női övek, szabókellékek, csipkék, szalagok, zsinórok, tresszek, gombok, himzett csikok, kötő, horgoló pamutok és cernák, női harisnyák 20 krajcártól, divat csikos harisnyák 33 krajcártól feljebb.

1-52

Rendkívül tartós cernacsipke szövet bluzokra 49 krajcár!

Minden e szakmába vágó cikk állandóan jutányos áron beszerezhető!

Borsajtók, szőlőzúzó minden nagyságban !!

Vetőgépek a legtökéletesebb gyártmányok 3 évi kezességgel, állandó raktáron tartatnak; továbbá **szecska-vágók, kukoricamorzsolók, Sackekék, konkolyválasztók, tizedesmérlegek stb.**

Hofherr és Schranz tolnamegyei nagy gépraktára.

Benzinmotorok 1-től 30 lóerőig! Varrógépek 10 évi jótállással!

!! Javitóműhely !!

Kaszinóbazár **MÜLLER TESTVÉREK** Szekszárd ::

Tolnamegye legnagyobb gépraktára.